

Remiss av EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur, ert dnr M2022/01470

Mellanskog tackar för möjligheten att svara på aktuell remiss.

Det är angeläget att man globalt och i EU återställer mark som förlorat många av sina viktiga funktioner på grund av exempelvis avskogning, utdikning, föroreningar, erosion, försaltning och ökenspridning. Skogen har en avgörande roll för att möta stora globala utmaningar såsom klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald – men också som motor för fattigdomsbekämpning. Detta förutsätter dock att skogen levererar en bredd av ekosystemtjänster.

Mellanskog menar att EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur inte sätter fokus på återställande av degenererade ekosystem, dvs. ekosystem som inte längre fungerar. Förslaget fokuserar istället till stora delar på återställande av natur till ett historiskt tillstånd, vilket medför långtgående konsekvenser till oklar nytta. Därmed ställer sig Mellanskog kritiska till det förslag som kommissionen nu presenterar. Anledningarna till detta är framförallt fyra;

- 1. Nästan all skog i Sverige har påverkats av människan och många gånger är det samspelet mellan djur, natur och människa som skapat de höga naturvärden som finns idag. Det svenska skogsbruket saknar inte utmaningar, men premissen som genomsyrar förslaget där mänsklig påverkan definitionsmässigt leder till degenererade ekosystem anser vi är felaktig.**

Mellanskog anser att EU-kommissionens förslag i grunden utgår från en annan definition av restaurering av degenererad natur än vad som vanligen avses. I FN:s dekad om restaurering av ekosystem, Agenda 2030 med delmål under globala målet 15, CBD: s globala ramverk om biologisk mångfald och även EU:s biodiversitetsstrategi används begreppet degeneration för att beskriva en process som leder till att ekosystem förlorat sin produktionsförmåga och inte längre producerar önskade ekosystemtjänster. I kommissionens förslag har ansatsen förflyttats till att handla om återställande av natur. Natur som formats av människan ses ofta i kommissionens förslag som förstörd och föreslås återställas till något mer naturligt. De mest betydelsefulla bestämmelserna i kommissionens förslag får därför till följd att mark som idag ger oss viktiga ekosystemtjänster förväntas tas ur bruk. Det får negativa följder för klimatet och andra samhällsnyttor.

- 2. Sveriges avvikande rapportering av skydd av natur jämfört med andra EU-länder medför att konsekvenserna för svensk del blir dramatiska och står i strid med andra samhällsmål som att möta klimatförändringarna eller att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle i hela landet.**

Konsekvenserna av förslaget i Sverige försvåras kraftigt av att vi använder andra kriterier än övriga EU vid rapportering enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet. Rapporteringen gör att Sverige framstår som sämre i det skogliga naturvårdsarbetet än andra länder trots att vi är ett av de länder som har mest skog och mest strikt skyddad skog. En fortsatt rapportering på samma sätt skulle med förordningsförslaget få mycket negativa konsekvenser för svenskt skogsbruk, svensk landsbygd och resursförsörjning. Mellanskog anser att Sverige måste rapportera på ett likartat sätt som andra EU-länder för att göra det jämförbart och för att undvika stora negativa konsekvenser.

- 3. Förslaget från EU-kommissionen skulle innebära många detaljerade bestämmelser och förändringar i nationell lagstiftning. Mellanskog anser att denna typ av förslag bör medge större möjlighet till nationellt anpassad tillämpning.**

Bestämmelser om restaurering på EU-nivå bör utformas som ett direktiv snarare än som förordning. En förordning som ska implementeras ordagrant i medlemsstaterna ger dåliga möjligheter till

nationella anpassningar. Direktiv kan bättre anpassas till både nationella rättssystem och naturgeografiska förutsättningar. Mellanskog vill i detta sammanhang också påtala att Sveriges ägarstruktur, med 330 000 enskilda skogsägare, gör anpassningen till förordningen ytterligare komplicerad.

Mellanskog stödjer förslaget att nationella restaureringsplaner ska tas fram. Sådana kan ge goda förutsättningar för framgångsrika restaureringsinsatser utifrån de förutsättningar och behov som finns i respektive land. Så som förslaget formulerats styrs dock utformningen av dessa planer alltför mycket i detalj. Samtidigt omöjliggör andra bestämmelser i förordningen (särskilt artikel 4) nationella anpassningar i genomförandet. Utformningen av restaureringsplaner bör inte kräva godkännande av EU-kommissionen.

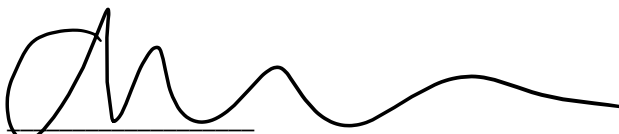
4. Att implementera förslaget skulle innebära kostnader enbart för intrångsersättning i Sverige på ca 225-375 miljarder. Till detta kommer betydande kostnader för aktiva åtgärder för restaurering och myndigheters arbete med införandet. Effekterna på den samlade produktion av andra ekosystemtjänster skulle dessutom rimligen påverkas kraftigt av förslaget. Förslaget beaktar inte dessa effekter i tillräcklig omfattning.

De uppgifter som finns angivna ger inte en rättvisande bild av kostnaderna eller vinsterna med förslagen. LRF Skogsägarna gör bedömningen att 1,9 miljoner hektar produktiv skogsmark utöver nuvarande frivilliga avsättningar behöver undantas från skogsbruk till följd av förslagen utifrån hittillsvarande svenska bedömningar om naturtypsklassad mark. Kostnaderna för detta redovisas inte i kommissionens förslag.

Med Skogsstyrelsens metod för värdering av skog (84 000 kr/hektar för idag naturtypsklassad areal och 150 000 kr/ha för skog som behövs för att nå gynnsam referensareal) bedöms intrångskostnaden för detta vara ca 225-375 miljarder kr, till år 2050. Till detta tillkommer kostnader för att restaurera arters livsmiljöer enligt artikel 4:3. Förslagets konsekvensanalys lyfter restaureringen som förslagets största kostnadspost och dessa kostnader kan alltså bli mycket omfattande, beroende på hur punkten tolkas.

Samtidigt gör EU-kommissionen bedömningen att de ekonomiska vinsterna av restaureringsåtgärderna är 8 till 38 gånger (4,1 ggr för skogsmiljöer) större än kostnaderna att genomföra åtgärderna. Det framgår inte tydligt hur man kommit fram till dessa siffror. Vad gäller de förslag som får störst areell betydelse i Sverige anser Mellanskog att bedömningarna är fullständigt irrelevanta. Detta eftersom stora arealer mark med god produktionsförmåga kommer att tas ur bruk. Förslagets lösning på detta är att förflytta markanvändningen till andra arealer, något som inte beskrivs närmare. Det är mycket svårt att se att dessa områden i större omfattning än idag kommer att producera viktiga ekosystemtjänster.

Med ovanstående kommentarer ansluter sig Mellanskog till det mer utförliga remissvar som lämnats av LRF Skogsägarna.

Marie Wickberg, hållbarhetschef Mellanskog